

Groenvisie Cranendonck 2024

Ons groene, landelijke karakter.
Daar ben ik zuinig op.

Inhoud

Waar komen we vandaan?	3
Aanleiding	3
Situatieschets	3
Waarom is groen belangrijk?	4
Voor het klimaat	5
Voor de planeet	5
Voor de mens	6
Hoe gaan we om met ons groen?	7
Behouden	7
Een goede zorg	7
Zo min mogelijk kappen	7
Versterken	9
De bodem als basis	9
Diversiteit zorgt voor weerbaarheid	9
Vergroten	11
Verbinden	12
Een netwerk aan groen	12
Breng het groen naar de mensen toe	13
Groennorm in het kort	14

Deze groenvisie is tot stand gekomen in samenwerking met PLANTERRA.

Auteurs namens PLANTERRA:

Maud van Haaren

Lieke Willems

Auteur namens gemeente Cranendonck:

Casper M. Hamers

Groenvisie Cranendonck 2024

Pagina **2**

Waar komen we vandaan?

We staan voor grote opgaven op het gebied van klimaatverandering, de achteruitgang van de soortenrijkdom en het creëren van een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. De temperatuur stijgt, we krijgen steeds vaker te maken met hevige regenval of juist droogte, de eenzaamheid onder de bevolking groeit, en mentale klachten als depressie en fysieke aandoeningen als obesitas komen steeds vaker voor. Met name in bebouwde gebieden zijn de effecten groot.

Een belangrijk wapen tegen deze problematiek, is ons Cranendonckse groen.

Aanleiding

De afgelopen jaren is het inzicht over het belang van bomen en groen drastisch veranderd. Waar groen in het verleden vooral werd gewaardeerd om zijn esthetische waarde, is het steeds meer duidelijk dat deze waarde veel verder reikt. Dit vraagt om een andere visie op en een ander beheer van ons groen.

Het doel van deze groenvisie is dan ook om groen een meetbare en prominente plek te geven in openbare projecten in de bebouwde ruimte van Cranendonck. We willen groen doelgericht inzetten als oplossing voor een breed scala aan ruimtelijke, ecologische, en maatschappelijke uitdagingen. Op locaties waar bijvoorbeeld hittestress een groot probleem is, planten we een grotere boomsoort aan om meer schaduw te creëren. Groen is niet meer slechts aankleding van onze leefomgeving, maar heeft een specifieke functie.

Situatieschets

De gemeente Cranendonck bestaat uit zes kernen, met uiteenlopende karakters. Ook heeft elke kern een unieke groeninrichting.

Maarheeze kent, vooral in Maarheeze-Zuid, een zeer boomrijke inrichting. Veel van de bestaande zomereiken zijn bij de bouw gehandhaafd en ingepast in het dorpsbeeld. Goede voorbeelden hiervan zijn de Gentiaanstraat, Floralaan, en Het Hagelkruis. Ook in de Kijkakkers is er veel ruimte gelaten voor groen. Het landgoed Kamersven gaat zelfs helemaal op in het bos. Daarom zijn er in Maarheeze veel kansen.

Soerendonk kenmerkt zich door zijn acht brinken, waar veel van de openbare inrichting op voortbouwt. Deze brinken vormen het hart van de groene inrichting in Soerendonk. Daarnaast zijn er veel ruime kavels met ruimte voor groene tuinen. Daarom bepaalt de inrichting van particuliere tuinen voor een groot deel het aanzicht van de kern.

Gastel lijkt qua verschijning van het groen op Soerendonk, hoewel hier het beeld in een nog grotere mate door particulier groen wordt bepaald. Het Sint Cornelisplein is het enige significante groene plantsoen. Daarnaast zijn de vele zandbermen een uniek kenmerk van Gastel.

Budel kent een aanzienlijk deel met vrij dichte bebouwing en relatief weinig ruimte voor groen. Omdat het tevens de grootste kern is, is hier het meeste sprake van hittestress. Het westen van Budel is significant groener dan het oosten. De omgeving Europalaan-Zuid en de wijk Heesakker hebben een ruime volgroeide openbare groenstructuur. Kenmerkende particuliere groenstructuren zijn te vinden rond de kerk en pastorie, en de villatuinen in de Nieuwstraat.

Budel-Schoot heeft relatief veel sociale woningbouw. Hierdoor zijn er veel kleine kavels met weinig ruimte voor groen. Daarnaast is er ook in de openbare ruimte niet bijzonder veel plaats voor groenelementen. De oostzijde van Schoot kent meer ruimte voor groen dan de westzijde, met plantsoenen aan het Vogelsplein, de Strickstraat, en de Jacob Clementstraat.

Budel-Dorplein kent een bijzonder groene en natuurlijke inrichting en is aan drie zijden omringd door bosgebieden. Het historisch Rijksbeschermd Dorpsgezicht van Dorplein is wat ruiger en gaat volledig op in de natuur. Hier is hittestress dan ook vrijwel geen probleem. Het nieuwere deel van Dorplein kent ook een groot aantal plantsoenen met volgroeid groen. Dorplein heeft door zijn natuurlijke karakter een goede uitgangspositie voor ecologisch beheer.

Waarom is groen belangrijk?

Groen biedt heel veel voordelen voor (leef)klimaat, planeet en de mens. Dit tezamen zijn de **ecosysteemdiensten** van groen. Niet al het groen levert dezelfde diensten; hoe groter en volgroeider het groen, hoe meer ecosysteemdiensten het levert. Daarom is het belangrijk om niet alleen naar aantallen bomen en struiken te kijken, maar vooral naar het totale **kroonvolume**. De kroon van één grote eik kan bijvoorbeeld een volume van wel 7.500 m³ bereiken, terwijl een kleine zuilboom hoogstens een kroonvolume van 75 m³ bereikt. Een grote monumentale boom levert dus evenveel ecosysteemdiensten als 100 kleine boompjes; ze geven meer schaduw, er kunnen meer vogels in nestelen, en zijn veel beeldbepalender. En dus zijn ze waardevoller.

Hierna staan de ecosysteemdiensten van groen naar categorie uitgesplitst. Onthoud hierbij: groen levert deze diensten niet afzonderlijk, maar allemaal tegelijk!

Meer lezen? Een boek dat een goed beeld geeft van de impact van groen op de leefomgeving is:

“Biophilic Cities for an Urban Century: Why nature is essential for the success of cities” van Robert McDonald en Timothy Beatley.

Voor het klimaat

10 procentpunt meer groen verlaagt de luchttemperatuur bij een hittegolf met 0,5°C.¹ Dit effect is vooral significant in parken en langs bomenlanen. In parken met weinig verharding, veel groen, en een forse kroonbedekking kan het dus al snel 3°C koeler zijn. Dit effect straalt ook uit over de omliggende huizen, waardoor de scherpe kantjes van extreme hitte gedempt worden. Dit bespaart weer op het gebruik van airco's.

In de schaduw is de gevoelstemperatuur 10-15°C lager dan in de zon.¹ In de volle zon lopen tijdens een hittegolf is absoluut geen pretje; hier kan de gevoelstemperatuur op een warme dag al snel oplopen tot meer dan 40°C. Schaduw creëren is de meeste effectieve manier om de gevoelstemperatuur te verlagen, en dan vooral de zware schaduw die boomkronen geven. Daarnaast kan asfalt, een muur, of andere verharding in de volle zon al snel opwarmen tot 60°C. Door deze te beschaduwten, kunnen we voorkomen dat ze deze hitte de hele dag aan de omgeving afstralen.

Een goed doorwortelde bodem neemt veel meer water op bij piekbuien. Tijdens piekbuien moet het riool proberen al het water af te voeren dat op verhardingen valt. Hoe meer onverharde groene oppervlakte er is, hoe meer regenwater lokaal in de grond kan trekken. Daarnaast verbeteren wortels van planten en bomen de bodem, en onttrekken een deel van het overvloedige water. Hierdoor kan de bodem meer water opnemen en ontstaat er minder snel wateroverlast. Tenslotte wordt het water dat op boomkronen valt vertraagd afgevoerd, waardoor er minder water tegelijk op de grond terecht komt.

Een boom neemt per jaar gemiddeld 25 kg CO₂ op. Bomen en ander groen zijn een natuurlijke CO₂-opslag. Koolstof is de belangrijkste bouwstof van hout. Bomen halen deze koolstof uit de CO₂ in de lucht, en stoten vervolgens de O₂ (zuurstof) weer uit. Deze koolstof slaan ze op in hun hout. Als bomen dood gaan of gekapt worden, komt deze koolstof weer vrij. Ook geven bomen CO₂ af aan de bodem, waar het als voedingsbron dient voor het bodemleven.

Voor de planeet

Voldoende groen verbetert de bodem. Groen trekt namelijk allerlei soorten schimmels, bacteriën, mijten, wormen, en gravende zoogdieren aan die de grond luchtig maken en zuiveren. Ook de wortels van planten zelf filteren vervuiling uit de bodem; sommige soorten kunnen zelfs zware metalen uit de bodem halen. De wilg kan bijvoorbeeld zink zuiveren. Daarnaast voegen afgevallen bladeren van groen veel voedingsstoffen toe aan de bodem.

Een gezond ecosysteem in een dorp herbergt heel veel diersoorten. In dorpen is vaak een heel gevarieerd leefgebied voor dieren aanwezig. Daardoor komen er in een dorp soms zelfs meer diersoorten voor dan in het buitengebied. Een voorwaarde hiervoor is wel dat dat de 4 V's voor dieren aanwezig zijn: voedsel, voortplanting, veiligheid, en verplaatsing. Hiervoor is voldoende groen cruciaal.

Een voldoende soortenrijkdom is cruciaal voor een leefbare planeet. Net als een agrarische monocultuur is een ecosysteem met onvoldoende soorten zeer kwetsbaar voor weersextremen en plagen. De afgelopen 500 jaar is 22% van de zoogdieren, 14% van de vogels, 29% van de reptielen, 31% van de amfibieën, en 28% van de vissen uitgestorven.² Daarom is het belangrijk dat we in stand houden wat er nog over is.

¹ Kluck et al. (2020). *De hittebestendige stad*. Hogeschool van Amsterdam.

² Barnosky et al. (2011). *Has the Earth's sixth mass extinction already arrived?* Nature 471:51-57.

Voor de mens

Groen is goed voor onze gezondheid.³ Zo filtert groen fijnstof uit de lucht. Groen dient als fysieke barrière tegen geluidsoverlast, en zorgt voor rustgevend geluid (zoals het geritsel van bladeren of vogelgezang) dat afleidt van omgevingsgeluid. Ook bevordert de aanwezigheid van groen fysiek en mentaal herstel. In een groene omgeving ervaren we minder stress en kunnen we ons beter concentreren. Tenslotte inspireert een groene omgeving ons om naar buiten te gaan en te bewegen, wat overgewicht vermindert.

Groen verbetert de sociale cohesie. In een versteende omgeving blijven we vaak binnen en verplaatsen we ons voornamelijk met de auto. Dit vermindert de sociale contacten in een wijk. Een groene omgeving stimuleert ons juist om naar buiten te gaan, te lopen of fietsen, en buiten te spelen. Dit zorgt voor meer (onverwachte) sociale contacten. Hierdoor is er ook minder eenzaamheid in een groene wijk. Het is dan wel belangrijk dat het openbare groen dusdanig wordt ingericht dat het toegankelijk is en veilig voelt.

Volgroeid groen in de buurt verhoogt de woningwaarde met 5.000-10.000 euro.⁴ We vinden het over het algemeen prettig om in een groene omgeving te wonen. Daarom hebben we meer geld hiervoor over.

³ Den Hertog et al. (2022). *Groen en Gezondheid*. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

⁴ Bouwknecht & Schilder. (2023). *Bomen en woningprijzen*. Planbureau voor de Leefomgeving.

Hoe gaan we om met ons groen?

Cranendonck hecht grote waarde aan zijn groene en landelijke karakter. Dit is één van de aspecten die van Cranendonck zo'n fijne woongemeente maken. Dit willen we graag zo houden, zodat de komende generaties ook kunnen genieten van het heerlijke landelijke gevoel in Cranendonck. Hieronder omschrijven we wat wij als gemeente willen doen om ons steentje bij te dragen aan een groen Cranendonck.

Wij, de gemeente, hanteren voor het openbare groen vier beleidsspeerpunten: we willen ons groen behouden, versterken, vergroten, en verbinden.

Behouden

We willen dat ons bestaande groen zo lang mogelijk meegaat. Groen is niet zomaar vervangbaar; het kan immers een mensenleven duren voordat een nieuwe boom weer volgroeid is. Daarom zijn we zuinig op wat we hebben.

Een goede zorg

Bomen leven vaak minstens net zo lang als een mens. En net als mensen hebben bomen een goede zorg nodig om zo'n oude leeftijd te bereiken.

Iedere gemeenteboom moet minstens 60 jaar oud kunnen worden. Waar mogelijk willen we dat onze bomen zoveel mogelijk hun natuurlijke leeftijd bereiken. Omdat bomen pas echt voordelen beginnen te leveren vanaf hun 30ste levensjaar, vinden we het belangrijk dat we daarna nog minstens eenzelfde periode ervan kunnen genieten.

We hanteren het Handboek Bomen voor alle werkzaamheden rond bomen. Het Handboek Bomen is een gestandaardiseerd werk dat richtlijnen bevat voor alle mogelijke werkzaamheden die met bomen te maken hebben. Door ons aan deze richtlijnen te houden, verzekeren we dat bomen niet onnodig beschadigd raken. Alle partijen die in de openbare ruimte van Cranendonck werken, dienen hiermee bekend te zijn.

We controleren iedere gemeenteboom om de 4 jaar. Wij hebben een zorgplicht voor alle bomen in gemeentelijk eigendom. Daarom controleert een deskundige boomverzorger met het 'European Tree Technician'-certificaat periodiek iedere boom die wij beheren. Waar nodig voeren we naar aanleiding daarvan onderhoudssnoei uit, waarbij we probleemtakken en dood hout verwijderen. We dragen er zorg voor dat dit niet teveel ten koste gaat van het kroonvolume.

We kandelaber bomen alleen als deze anders gekapt moeten worden. Kandelaber bomen (of een andere vorm van drastisch terug snoeien) vinden wij een ongewenste maatregel. Dit verhoogt de onderhoudskosten aanzienlijk, omdat deze ingreep omwille van de veiligheid periodiek herhaald moet worden. Bovendien loopt hierdoor het kroonvolume zwaar terug. Daarom passen we dit in principe nooit meer toe. Het kan echter zo zijn dat de kroon van een boom door omstandigheden onveilig is geworden, en dat kandelaber bomen de enige optie is om deze te behouden. In zo'n geval doen we dit wél.

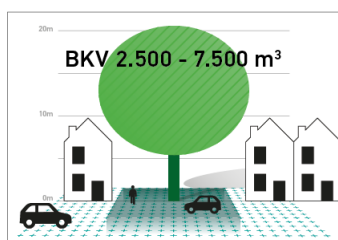
Zo min mogelijk kappen

Groen verwijderen is in beginsel onwenselijk. Daarom beschermen we ons openbare groen.

We verwijderen geen gezond groen, tenzij het absoluut noodzakelijk is. In principe is veiligheid de enige reden waarom we groen verwijderen, bijvoorbeeld als een boom (bijna) dood is en deze dreigt om te vallen of er grote takken uitbreken. Indien niet gevaarlijk mogen dode bomen ook blijven staan. Dit is goed voor schimmels en dieren.

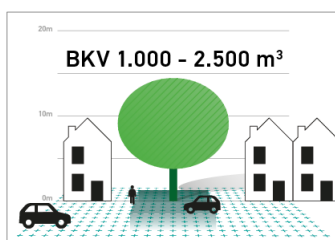
Als we groen verwijderen, compenseren we 200% van het verloren kroonvolume. We willen een groene gemeente blijven, en in de toekomst nog groener worden. Daarom compenseren we meer dan we verwijderen. Door te sturen op kroonvolume is de benodigde compensatie voor de kap van een grote boom veel groter dan voor een kleintje. Groen heeft echter tijd nodig om groot te worden, vooral wanneer het bomen betreft. Als we teveel bomen te dicht op elkaar planten, moeten we naarmate deze groeien een groot deel hiervan kappen omdat ze elkaar in de weg zitten. Dit is niet duurzaam. Daarom wordt het compensatiepercentage voor het kroonvolume gebaseerd op het kroonvolume dat de boom na 40 jaar zal hebben.

▼ BOMEN 1^E GROOTTE

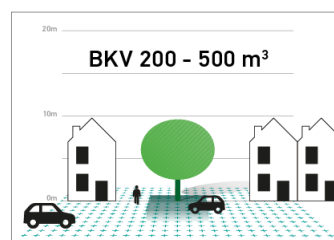
Boom 1^e grootte (brede kroon)

▼ BOMEN 2^E GROOTTE

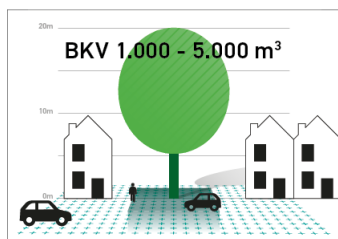

Boom 2^e grootte (brede kroon)

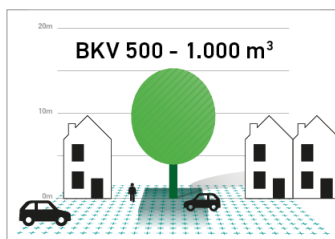
▼ BOMEN 3^E GROOTTE

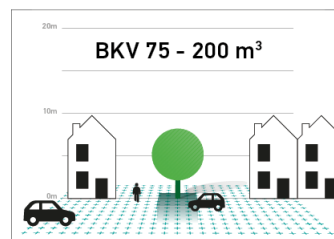
Boom 3^e grootte (brede kroon)

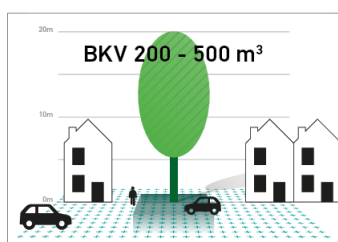
Boom 1^e grootte (normale kroon)

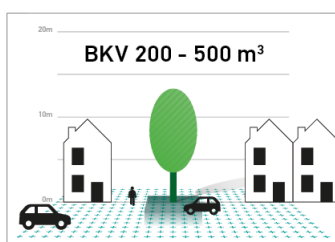
Boom 2^e grootte (normale kroon)

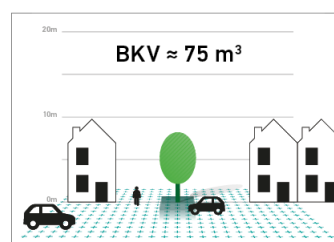
Boom 3^e grootte (normale kroon)

Boom 1^e grootte (smalle kroon)

Boom 2^e grootte (smalle kroon)

Boom 3^e grootte (smalle kroon)

Indicatief kroonvolume van verschillende soorten volgroeide bomen (BKV: Boomkroonvolume).

We verwijderen geen groen vanwege bladval, vruchtval, wortelgroei, schaduw, etc.

Ondanks dat groen veel voordelen biedt, veroorzaakt het soms ook overlast. Dit is lastig te definiëren. Wat de één als overlast beleeft, levert voor de ander juist een positieve bijdrage van zijn leefomgeving. Enige mate van hinder is daarom normaal. Waar mogelijk kijken we of we dit met maatwerk kunnen oplossen. Slechts in uitzonderlijke situaties waarbij de veiligheid in het geding komt, kunnen we overgaan tot het verwijderen van het groen.

We kappen of snoeien geen bomen ten behoeve van zonnepanelen. We krijgen regelmatig de vraag om bomen te verwijderen omdat deze schaduw werpen op zonnepanelen. Voor de algehele leefbaarheid is het echter belangrijk om boomrijke buurten te behouden. Verzoeken om bomen te kappen of snoeien ten behoeve van zonnepanelen wijzen we daarom af.

We passen bestaand groen zoveel mogelijk in bij nieuwe ontwikkelingen. Te vaak wordt groen verwijderd ten behoeve van parkeren, bebouwing, of andere zaken. Ons groene kapitaal mag niet onnodig vernietigd worden. Als groen niet ingepast kan worden in een ontwikkeling, dient er een grondige afweging plaats te vinden of de toegevoegde waarde van de ontwikkeling zwaarder weegt dan de ecosysteemdiensten die het te verwijderen groen levert. Soms kan het zo zijn dat bij een ontwikkeling de groeiplaats van bestaande bomen teveel wordt aangetast. In dat geval kan het wenselijk zijn om de bomen te vervangen. Dit moet onderbouwd worden met een boomeffectanalyse. Soms kan het ook voorkomen dat we een kleine boom verwijderen omdat we hier een grotere soort boom kunnen neerzetten.

Versterken

We willen een divers, toekomstbestendig groenareaal met een goede balans tussen recreatie, esthetiek en natuur. Zo halen we de meeste baten uit ons bestaande groen.

De bodem als basis

Een boom is slechts zo sterk als zijn wortels. Een gezonde bodem is een voorwaarde voor gezond groen.

We houden rekening met de ondergrondse groeiplaats van groen. Alleen een plantgat graven voor een boom is niet genoeg. Op latere leeftijd hebben de wortels genoeg ruimte in de bodem nodig. Als dit er niet is, groeien de wortels naar de oppervlakte. Dit leidt tot overlast door wortelopdruk. Daarnaast stagneert de groei van de boom, omdat deze niet genoeg wortels kan aanmaken. Bij de aanplant van nieuwe bomen zorgen we dat dit goed geregeld is. Als bestaande bomen dusdanige wortelopdruk veroorzaken dat de veiligheid in het geding komt, kijken we of we de ondergrondse groeiplaats nog achteraf kunnen verbeteren. Zo kunnen de bomen nog tientallen jaren staan.

We laten afgevallen blad in de plantvakken liggen. Afgevallen blad van groen is natuurlijke compost, beschermt de bodem tegen vorst, en biedt een schuilplek aan allerlei soorten dieren. Het is ook een mogelijkheid om blad dat valt op verharding te verzamelen en te hergebruiken als bodemverbetering.

Waar mogelijk leggen we groenvakken zo aan dat het water hierin kan stromen. Op deze manier kan het water lokaal infiltreren, waardoor de grond minder snel uitdroogt, en raakt het riool minder snel overbelast. Daarnaast hoeven we dan ook de planten minder water te geven.

We gebruiken geen kunstmest, dierlijke mest of pesticiden. Een natuurlijke bodem heeft de meeste veerkracht en is het gezondste voor zowel planten, dieren, als mensen.

Diversiteit zorgt voor weerbaarheid

Door het groen in het gemeente divers te houden, spreiden we het risico dat het volledige stedelijke ecosysteem in één keer kan instorten als een soort wegvalt. Daarnaast komen allerlei verschillende functies samen in het groen. Wij willen dat er voor al deze functies ook een plek is.

Iedere kern heeft een eigen, unieke uitstraling. Of het nu Gastel is met zijn kenmerkende zandbermen, Dorplein met zijn natuurlijke karakter, of Maarheeze met zijn statige eikenlanen; het eigene van onze kernen willen we graag behouden. De inrichtingskeuze dient hierop aan te sluiten, en waar mogelijk de diversiteit binnen de kernen te versterken.

We kijken naast beeldkwaliteit ook naar ecologische kwaliteit. De openbare ruimte van de gemeente beoordelen we op beeld, dus hoe net en schoon het is. Voor dieren is het echter veel aantrekkelijker als er ook ruimte is voor wat natuurlijker stukken groen. Daarom hanteren we naast de bestaande beeldmeetlat ook een nieuwe biodiversiteitsmeetlat. Hiermee krijgen we inzichtelijk waar het slecht gesteld is met de dieren, en waar we dus meer ruimte voor natuurlijker groen moeten creëren. In ieder geval willen we dat er ruimte is voor de 4V's; voedsel, voortplanting, veiligheid, en verplaatsing.

We passen een gezonde mix van inheems en exotisch groen toe. Inheems groen heeft veel voordelen voor de lokale dieren, want hun menu en biologische klok zijn helemaal op elkaar afgestemd. Echter zijn veel inheemse soorten in Nederland door ziekten, plagen of klimaatverandering steeds moeilijker toe te passen. Exotisch groen is vaak beter bestand tegen het veranderende klimaat. Daarnaast zijn er veel exotische soorten met een grote sierwaarde. Maar dieren hebben er juist weer minder aan. Daarom combineren we deze soorten zodat we het beste van twee werelden hebben. Binnen de bebouwde kom hanteren we bij nieuwe aanplant een verhouding van grofweg 50% inheems en 50% exoot. Buiten de bebouwde kom hanteren we in principe 100% inheems (of inheems gelijkende soorten, zoals zilverlinde of smalbladige es). Indien mogelijk maken we gebruik van biologisch geteeld plantmateriaal.

Gemengde bomenlanen zijn mogelijk, mits de soorten dezelfde kroonvorm hebben. Er wordt de laatste tijd veel ingezet op het mengen van verschillende boomsoorten in één laanstructuur om de vatbaarheid voor ziekten te verlagen. Dit kunnen we in Cranendonck ook toepassen, zolang het niet ten koste gaat van de beeldkwaliteit van een laan. Daarom doen we dit alleen met soorten die een vergelijkbare vorm boomkroon maken. Een goed voorbeeld hiervan is de Van Sevenbornlaan, waar zomereik, Amerikaanse eik, en zilveresdoorn door elkaar staan.

Waar mogelijk vormen we gazon om naar kruidenrijk gras. Vaak heeft gazon een functie als recreatie- of verblijfplek in de openbare ruimte. Maar er zijn ook plaatsen waar (een deel van) het gazon geen speciale functie vervult. Hier liggen kansen om het gazon voor dieren en insecten interessanter te maken door het minder vaak te maaien en in te zaaien. Dit kan door het om te vormen naar kruidenrijk gras (2 keer per jaar maaien), waarbij de nadruk ligt op soortenrijkdom, of bloemrijk gazon (6 keer per jaar maaien), waarbij het gras nog steeds speelbaar blijft voor kinderen.

Gras onder bomen vullen we aan met onderbeplanting. Dieren zitten niet alleen in bomen; ze hebben ook lager struikgewas nodig. Door struweel aan te planten op grasvelden met bomen creëren we gevarieerde mini-ecosystemen waar alles te vinden is voor dieren. Bij kleinere boomspiegels zijn blokhagen hier zeer geschikt voor.

We richten wadi's ecologisch in door deze te beplanten. Om regenwater op te vangen leggen we op verschillende plekken in de openbare ruimte wadi's aan. Vaak wordt in wadi's alleen gazon ingezaaid, terwijl deze vochtigere, reliëfrijke plekken ecologisch juist heel interessant zijn. Vandaar dat we de ecologische waarde van onze wadi's aanvullen met kruidenrijk gras, heesters, en bomen. Het is wel van belang dat deze beplanting goed composterend blad heeft, zodat de wadi's niet verstopt raken.

We richten speelplekken natuurlijk in. Naast de speeltoestellen willen we meer aandacht voor natuurlijke speelaanleidingen waar kinderen hun eigen fantasie kunnen gebruiken om te spelen, zoals klimbomen of struikgewas waar ze zich in kunnen verstoppen. Zo maken we plekken die leuk zijn voor kinderen en dieren, en ook nog eens lekker koel blijven in de zomer.

We creëren leuke plekken voor kinderen en dieren, die koel blijven in de zomer.

Vergroten

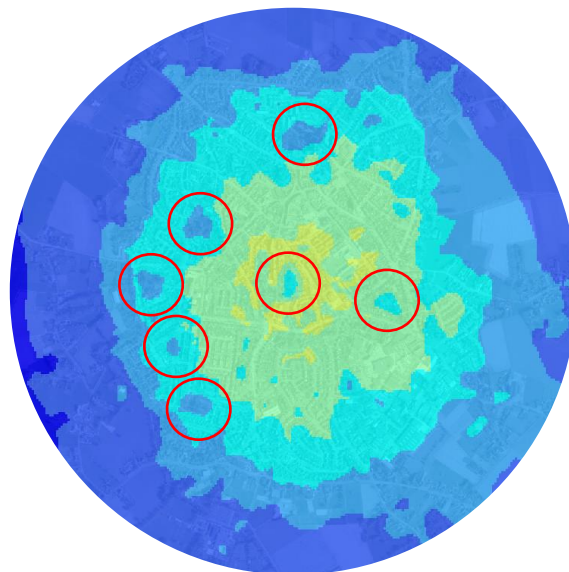
We willen méér groen in de gemeente Cranendonck; hoe meer groen, hoe meer voordelen we hiervan ervaren. Zo kunnen ook onze kinderen en hun kinderen blijven genieten van het mooie, groene karakter van onze gemeente.

We gaan meer bomen planten. Er zijn in onze gemeente nog veel boomloze plekken waar wel plaats is voor een of meerdere bomen. Deze locaties gaan we waar wenselijk aanplanten.

Onze dorpen hebben tenminste 20% groene openbare ruimte. Dit groen dient ook uitdrukkelijk de functie van groen te hebben; open verharding, zoals parkeerplaatsen van grasbetontegels, telt niet mee. Alle nieuwbouwplannen met openbare ruimte dienen hier in hun plangebied aan te voldoen. Daarnaast willen we de bestaande openbare ruimte omvormen zodat deze uiteindelijk aan de norm voldoet.

Onze dorpen hebben tenminste 30% kroonbedekking. Alle nieuwbouwplannen met openbare ruimte dienen hier in hun plangebied aan te voldoen binnen 40 jaar na realisatie. Bomen worden immers klein geplant en moeten nog uitgroeien tot hun uiteindelijke formaat. De verwachte kroonprojectie na 40 jaar kunnen we berekenen op basis van de boomsoort en groeiplaats. Ook in de bestaande openbare ruimte planten we extra bomen aan zodat deze ook aan de norm voldoet.

We planten bomen die zo groot mogelijk kunnen worden. Omdat we sturen op kroonvolume, is het van belang dat de bomen die we planten van een zo groot mogelijke soort zijn. Als er op een plek plaats is voor een grote boom, planten we ook een boom aan die zo groot wordt. Enkel als de beschikbare bovengrondse of ondergrondse ruimte te beperkt is, planten we een kleinere soort boom aan.

Hoe meer kroonbedekking, hoe minder hittestress. Vergelijk de kaart met boomkronen in Budel (links) maar eens met de hittekaart (rechts).

Bij reconstructies verwijderen we onnodige verharding. In het verleden is er vaak teveel verharding toegepast in de openbare ruimte. Als er werkzaamheden plaatsvinden, kijken we meteen of we ook tegels kunnen verwijderen en vervangen door groen.

Verbinden

We willen in de gemeente Cranendonck dat groen bereikbaar is voor iedereen. Of het nu in de openbare ruimte of in de eigen tuin is, iedereen moet toegang hebben tot een mooie groene plek in de omgeving. Ook vinden we het belangrijk dat iedereen begrijpt wat deze groene omgeving voor ons doet.

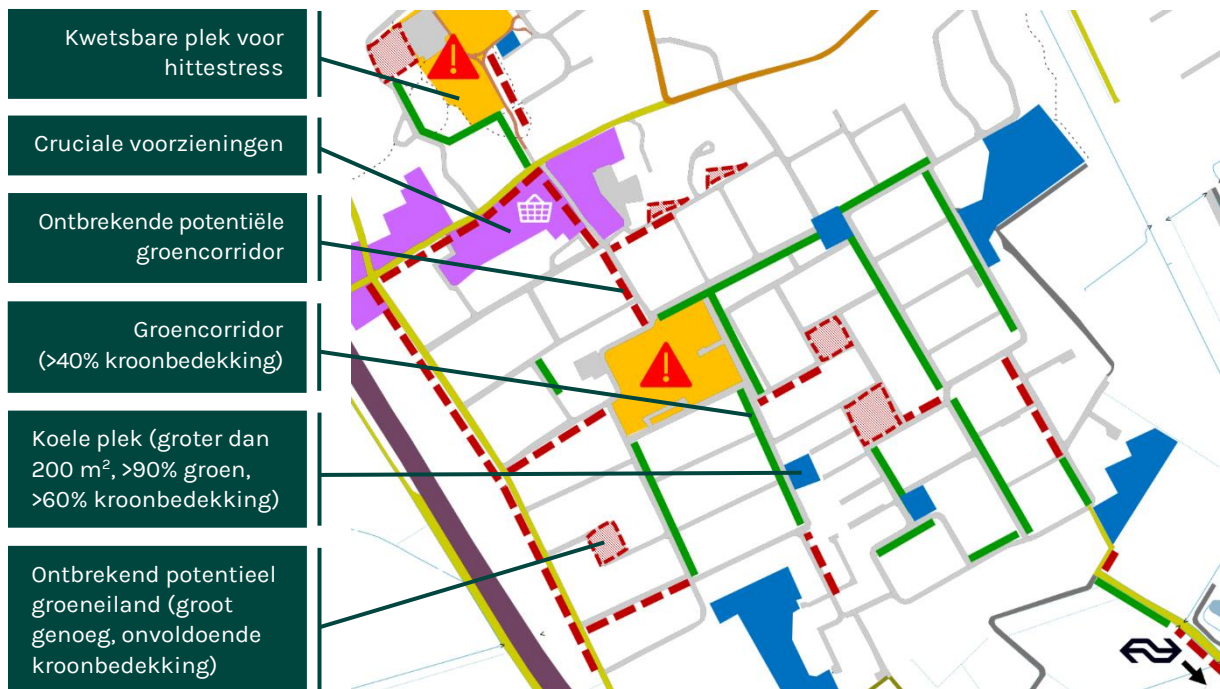
Een netwerk aan groen

Bij onze autowegen is het al tientallen jaren gebruikelijk om het geheel als netwerk te bekijken, waarbij maximale ontsluiting het doel is. Groen is ook een cruciale infrastructuur, zowel voor mens als dier. Daarom bekijken wij ons groen op dezelfde manier als onze wegen: als een netwerk. Zo willen wij al ons groen uiteindelijk aan elkaar verbinden.

Op maximaal 300 meter loopafstand van iedere woning ligt een groeneiland. Een groeneiland is een koele verblijfplek waar mensen op een hete zomerdag in de schaduw kunnen zitten en recreëren. Dit kan een klein veldje met bomen, maar ook een bos zijn. Deze groeneilanden zijn ook waardevolle plekken voor dieren en insecten. Een groeneiland is tenminste 200 m² groot, heeft een kroonbedekking van tenminste 65%, bestaat voor tenminste 90% uit groene oppervlakte, en heeft zitplaatsen.

Groencorridors verbinden deze groeneilanden en andere cruciale voorzieningen met elkaar. Het moet voor inwoners mogelijk zijn om op een hete zomerdag in de schaduw naar de supermarkt, de school, of een parkje te lopen. Daarom verbinden we deze voorzieningen aan elkaar met schaduwrijke lanen. Ook dieren kunnen zich via deze corridors van het ene groeneiland naar het andere verplaatsen. Een groencorridor heeft een permanente kroonbedekking van tenminste 40%. Lanen met gekandelaberde bomen tellen dus niet mee, omdat deze periodiek helemaal teruggesnoeid worden.

Voorbeeld van een groennetwerk in Maarheeze

Breng het groen naar de mensen toe

Het grootste deel van het grondgebied in onze dorpen is eigendom van particulieren. Als we dus echt werk willen maken van onze groene ambities, moeten we hier samen met onze inwoners de schouders onder zetten.

We stimuleren en helpen onze inwoners om te vergroenen. We stellen jaarlijks budget beschikbaar om vergroeningsacties voor particulieren op te zetten, bijvoorbeeld door tegelwipacties en het uitdelen van gratis beplanting. Daarnaast kunnen mensen bij onze tuinklimaatcoaches gratis advies inwinnen hoe ze hun tuin makkelijk kunnen vergroenen.

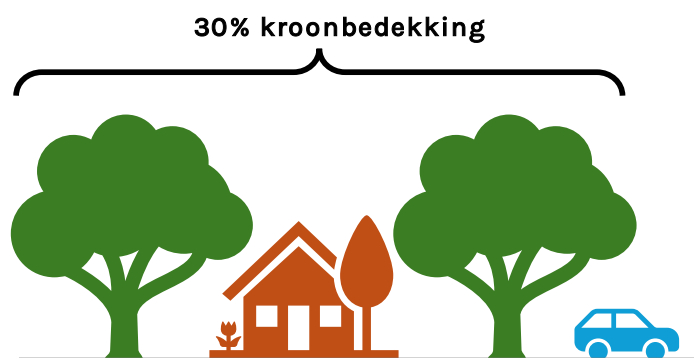
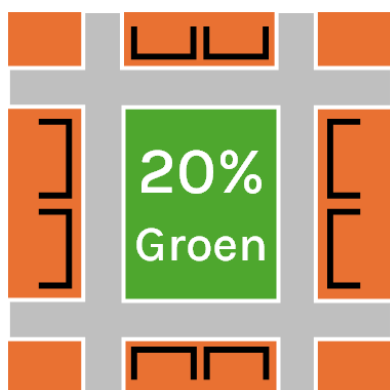
We ondersteunen inwoners met het onderhoud van monumentale bomen. Een monumentale boom in de tuin is een grote verantwoordelijkheid; vergelijkbaar met het bewonen van een monumentaal pand. Als inwoners hulp nodig hebben met het onderhoud aan een boom in hun tuin die op de monumentale bomenlijst van Cranendonck staat, kunnen ze contact met de gemeente opnemen. Wij kijken dan per situatie wat wij voor hen kunnen betekenen. Dit kan dan gaan om bijvoorbeeld het uitvoeren van een boomveiligheidscontrole of onderhoudssnoei.

We informeren inwoners waarom we anders omgaan met ons groen dan voorheen. Ecologisch beheer kan rommeliger ogen dan voorheen. Daarom vinden wij het belangrijk dat we mensen vertellen waarom we dit beheer toepassen. Dit doen we onder andere door informatiebordjes te plaatsen op plekken waar we voor het eerst ecologisch beheer toepassen.

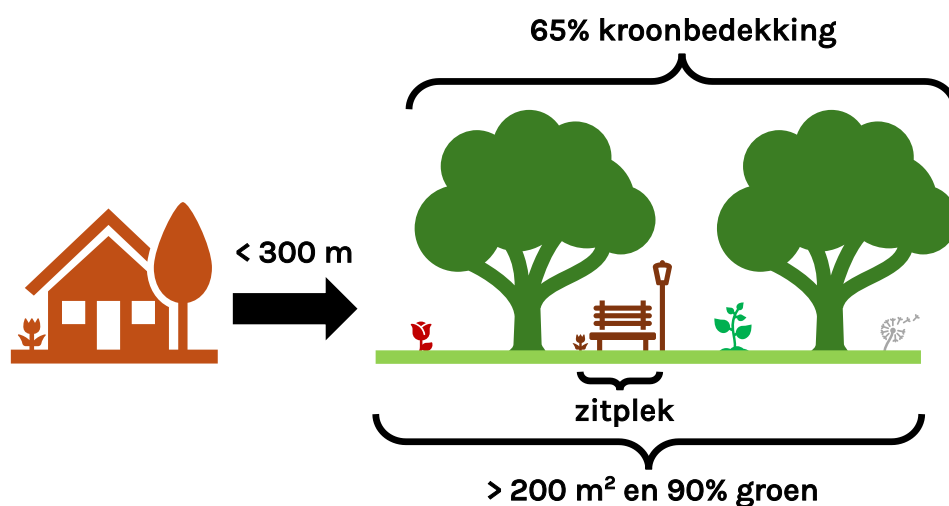
We omarmen burgerinitiatieven voor vergroening van de openbare ruimte. Het openbare groen wordt voornamelijk gebruikt door de omwonenden. Zij weten dan ook het beste welke inrichting wenselijk is voor hun buurt. Als omwonenden goede ideeën hebben om extra groen toe te voegen, dan denken wij mee of we dit kunnen realiseren. In sommige gevallen kan ook zelfbeheer een optie zijn.

Groennorm in het kort

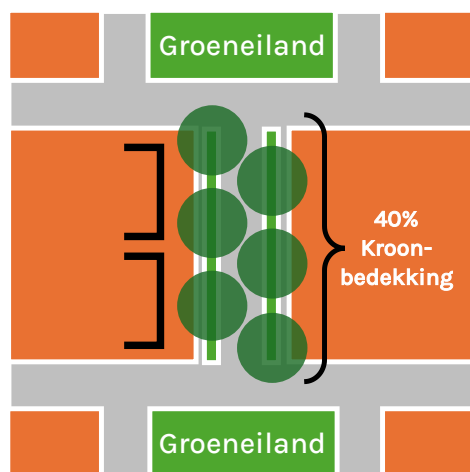
Voor de gehele openbare ruimte

Voor groeneilanden

Voor groencorridors

Aanvullende richtlijnen:

- Zo groot mogelijke boomsoorten
- Voldoende ruime groeiplaatsen
- 50% inheems, 50% exoot
- Gemengde lanen alleen met dezelfde kroonvorm
- Norm behalen binnen 40 jaar